
"500 lat malarstwa polskiego", Warszawa 1950 : [recenzja]

Ochrona Zabytków 4/1-2 (12-13), 105

1951

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Buratyński Stanisław, Pawilon ochronny nad piecami garncarskimi w Zofipolu (nr 7—8, str. 132—139, il. 7). Omówienie przesłanek i realizacji pierwszego w Polsce muzeum zabytków prehistorycznych „in situ“, obejmującego część

osady garncarskiej z okresu cesarstwa rzymskiego w Zofipolu koło Igołomi (powiat Miechów) oraz opis stanu zachowania czterech pieców.

J. L.

PRZEGLĄD LITERATURY POLSKIEJ Z ZAKRESU HISTORII SZTUKI ZA ROK 1950 (Z UZUPEŁNIENIAMI ZA ROK 1949)

I. WYDAWNICTWA SPECJALNE

Dobrowolski Tadeusz, Sztuka Krakowa. Kraków 1950, s. 477, tabl. 3, il. 293. — Książka wypełnia dotkliwą lukę w literaturze, uwzględnia szeroko ostatnie zdobycze naukowe i daje nowe ujęcie artystycznej przeszłości Krakowa, którą przedstawia nie jako fakty autonomiczne i oderwane od życia, lecz w ich uwarunkowaniach politycznych, ustrojowych, społecznych i gospodarczych, właściwych każdej epoce. Omawia kolejno wszystkie epoki stylowe, uwzględniając poszczególne działy sztuki. Obszerne uwagi końcowe dają syntetyczny pogląd na historię sztuki w Krakowie na tle ogólnych prądów kulturalnych i społecznych. Książkę uzupełnia bibliografia i indeks (opr. H. Lipska) oraz liczne ilustracje i plan historyczny miasta. Książka napisana b. przystępnie — z myślą o czytelniku masowym.

Husarski Waclaw, Kamienice renesansowe w Kazimierzu Dolnym (Biblioteka Lubelska nr 9). Lublin 1950, s. 54, il. 8. — Odtworzenie zabudowy miasta z I poł. XVII w. na podstawie wyczerpującego materiału archiwalnego i ikonograficznego oraz omówienie i analiza fasad, genezy i zasięgu atyki jako też i form architektoniczno-dekoracyjnych, występujących w kamienicach renesansowych Kazimierza, ze szczególnym uwzględnieniem i wypukleniem roli Santi Gucciego.

Michałowski Przemysław, Rysunki i akwarele malarzy polskich XIX i XX wieku. Katalog wystawy objazdowej. Poznań 1950, s. 16, tabl. 15.

500 lat malarstwa polskiego. Wydanie nowe opracował i wstępem poprzedził Juliusz Starzyński, PIW 1950, s. XIX, 184 z 176 ilustracjami. — Po rychłym wyczerpaniu się I nakładu (z r. 1949), Państw. Instytut Wyd. wydał wspaniały album po raz drugi w nowym i twórczym opracowaniu dyrektora Państw. Instytutu Sztuki dr J. Starzyńskiego, który w krótkich słowach kreśli dzieje malarstwa polskiego od po-

łowy XV w., wydobywa główne linie jego rozwoju i śledzi rozwój nurtu realistycznego na tle zmagania z idealizmem i przeciwieństw społeczno-gospodarczych. Główne etapy tej drogi to krakowskie malarstwo cechowe 2 poł. XV w., przejściowy choć silny opad rodzimej twórczości w XVII i XVIII w., sztuka czasów Stanisława Augusta, warszawski klasycyzm mieszczańskich portrecistów I poł. XIX w. i malarze obyczajowo-rodzajowi Matejko, Szermentowski, Gerson, Chełmoński, bracia Gierymscy, Lentz, Kowarski. Tekst jest powiązany ściśle z 176 ilustracjami na całostronicowych planszach.

Przewodnik po Wystawie „Realizm w tradycji malarstwa polskiego od XV do XIX wieku“, urządzonej przez Komitet Organizacyjny I Ogólnopolskiej Konferencji w Sprawie Badań nad Sztuką. Kraków 1950, s. 31. — Przewodnik opracował Tadeusz Adamowicz, wstęp napisał Tadeusz Dobrowolski. Ujęcie problemowe, zawierające charakterystyki ogólne poszczególnych okresów, uzupełnione spisem eksponatów.

Starzewska Maria, Technika ceramiki artystycznej. Wrocław 1950, s. 14. — Bardzo przystępny i pozytywny zarys, pierwszy tego rodzaju w naszej literaturze.

Zabytki Sztuki w Polsce. Inwentarz topograficzny IV, powiat Piotrkowski, Województwo Łódzkie. Praca zbiorowa Uczestników Obozu Naukowego w Sulejowie k. Piotrkowa w r. 1948. Warszawa 1950, Biuro Inwentaryzacji Zabytków, s. 345, il. 325, mapa. Jest to czwarty tom inwentaryzacji zabytków w Polsce, stanowiący wielki sukces polskiej historii sztuki. Opracowanie jest po raz pierwszy zbiorowe w oparciu o liczny zespół uczestników naukowego obozu studentów historii sztuki i młodych historyków sztuki. Zawiera: słowo wstępne prof. dr St. Lorentza, przedmowę, wstęp (uwagi geograficzno-historyczne, literaturę przedmiotu ogólną, przegląd materiału zabytkowego), właściwy in-